

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Saroslux”, reprezentată de avocatul Dumneanu Radu,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Saroslux” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Omnicom”, Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală a mun. Chișinău cu privire la anularea facturilor fiscale,

împotriva deciziei din 12 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

(Dosarul nr. 2rac-272/23

NR.PIGD 2 2-18192564-01-2rac-06122023)

Recursul este vădit neîntemeiat. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel nu constituie temei de casare a actului judecătoresc contestat.

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: A. Ciubotaru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: N. Budăi, Iu. Cotruță, I. Țurcan)

08 iulie 2026

Textul corespunde originalului

Examinând, în lipsa părților, admisibilitatea recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Saroslux”, reprezentată de avocatul Dumneanu Radu,

Curtea Supremă de Justiție, în completul de judecată compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*

Diana Stănilă,

Ion Munteanu, *Judecători*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 29 martie 2019, SRL „Saroslux” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Fiscal de Stat, Direcția generală administrare Fiscală a mun. Chișinău și SRL „Omnicom”, solicitând constatarea caracterului ilegal, cu anularea: 1) actului de control fiscal nr.5-688432, prelungit pe Actul nr.3-567186, nr.3-567187 din 16 noiembrie 2017, din motivul efectuării controlului de către persoanele care nu aveau dreptul să-l efectueze și al concluziilor evident contrar normelor de drept care reglementează modul în care se calculează și achită TVA la bugetul de stat (în raport cu relațiile cu SRL „Omnicom”) și lipsa cu desăvârșire a atributelor care trebuie să le conțină Actul de control fiscal; 2) anularea deciziei nr.117/1522 din 23 august 2018, emisă de Direcția generală administrare fiscală mun. Chișinău; 3) anularea deciziei nr.376 din 08.11.2018 emisă de Serviciul Fiscal de Stat, pe motivul că au la bază circumstanțele de fapt eronate stabilite prin actul de control întocmit de inspectorii fiscali care nu aveau dreptul să efectueze controlul, al concluziilor evidente contrar normelor de drept care reglementează modul în care se calculează și achită TVA la bugetul de stat (în raport cu relațiile cu SRL „Omnicom”) și lipsa atributelor care trebuie să le conțină actul de control fiscal (inclusiv a probelor la care să se facă trimitere și care să fie anexate la materialele procedurii); 4) constatarea nulității absolute a facturilor fiscale, pe motivul încălcării ordinii publice și a caracterului fictiv, aferente livrărilor de mărfuri în relațiile economice între SRL „Saroslux” și SRL „Omnicom”, după cum urmează: seria și nr. LV0058107 din 09.03.2017; LV0058062 din 01.03.2017; LV0058117 din 14.03.2017; LV0058065 din 02.03.2017; LV0058101 din 03.03.2017; LV0058105 din 06.03.2017; LV0058106 din 07.03.2017; LV0058108 din 10.03.2017; LV0058109 din 13.03.2017; LV0058119 din 15.03.2017; LV0058120 din 03.04.2017; LV0058124 din 04.04.2017; LV0058127 din 05.04.2017; LV0058140 din 06.04.2017; LV0058175 din 07.04.2017; LV0058176 din 10.04.2017; LV0058179 din 11.04.2017; LV0058180 din 12.04.2017; LV0058186 din 13.04.2017; LV0058192 din 14.04.2017; LV0058194 din 18.04.2017; LV0058233 din 19.04.2017; LV0058234 din 20.04.2017; LV0058235 din 21.04.2017.

2. Prin încheierea din 27 ianuarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost separată într-un proces aparte, pretenția SRL „Saroslux” împotriva SRL „Omnicom” cu privire la constatarea nulității absolute a facturilor fiscale aferente livrărilor de mărfuri în relațiile economice (f.d.108, vol.II).

3. În susținerea acțiunii, reclamanta a indicat că în sentința din 04.06.2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, emisă în privința lui Zabolotnîi Andrei, directorul SRL „Omnicom”, în comiterea infracțiunii prevăzute la art.244 alin.(2) lit.b) din Codul penal, figurează atât declarațiile participanților cu privire la operațiunile economice, cât și concluzia instanței privind caracterul fictiv al livrărilor de mărfuri de la SRL „Saroslux” în adresa SRL „Omnicom”, facturile fiscale aferente livrărilor de mărfuri în relațiile economice între SRL „Saroslux” și SRL „Omnicom”, după cum urmează: nr. LV0058107 din 09.03.2017; LV0058062 din 01.03.2017; LV0058117 din 14.03.2017; LV0058065 din 02.03.2017; LV0058101 din 03.03.2017; LV0058105 din 06.03.2017; LV0058106 din 07.03.2017; LV0058108 din 10.03.2017; LV0058109 din 13.03.2017; LV0058119 din 15.03.2017; LV0058120 din 03.04.2017; LV0058124 din 04.04.2017; LV0058127 din 05.04.2017; LV0058140 din 06.04.2017; LV0058175 din 07.04.2017; LV0058176 din 10.04.2017; LV0058179 din 11.04.2017; LV0058180 din 12.04.2017; LV0058186 din 13.04.2017; LV0058192 din 14.04.2017; LV0058194 din 18.04.2017; LV0058233 din 19.04.2017; LV0058234 din 20.04.2017; LV0058235 din 21.04.2017, care sunt lovite de nulitate absolută.

4. Din motivele enunțate, SRL „Saroslux” a solicitat constatarea nulității absolute a facturilor fiscale nominalizate supra pe motivul încălcării ordinii publice și caracterului fictiv al acestora, aferente livrărilor de mărfuri în relațiile economice între SRL „Saroslux” și SRL „Omnicom”.

5. Totodată, reprezentantul reclamantei în cadrul examinării cauzei a invocat că în rezultatul efectuării controlului fiscal atât la SRL „Saroslux” SRL, cât și la SRL „Omnicom” s-au emis concluzii diferite aferent tranzacțiilor. În actul de control fiscal și în decizia organului fiscal, în partea ce vizează SRL „Saroslux”, s-a indicat că aceste tranzacții au avut loc și se confirmă prin facturile fiscale indicate. Subsidiar, în actul de control ce vizează SRL „Omnicom” s-a indicat în mod expres, că tranzacțiile respective sunt fictive, iar facturile fiscale (a căror nulitate se solicită) nu reflectă operațiuni comerciale reale, fiind constatată vinovăția SRL „Omnicom” și a lui Zabolotnîi Andrei, ultimul fiind condamnat, iar la baza condamnării fiind pusă anume fictivitatea acestor tranzacții și respectiv, lipsa operațiunilor comerciale, care sunt indicate în facturile respective fiscale.

6. Reclamanta consideră că la caz urmează să fie constatată nulitatea absolută a facturilor fiscale contestate, deoarece se bazează pe fictivitatea acestor operațiuni care încălcată ordinea publică la întocmirea actelor respective, întrucât nu reflectă operațiuni economice reale, care ar fi avut loc în perioadele respective.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

7. Prin hotărârea din 28 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a respins acțiunea civilă depusă de SRL „Saroslux”.

8. Fiind investită cu judecarea cauzei în prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Centru a motivat soluția de respingere a acțiunii SRL „Saroslux”, constatând că potrivit datelor din Registrul de stat al persoanelor juridice, SRL „Omnicom” SRL a fost înregistrată la 15.02.2006, iar ca urmare a modificărilor operate în documentele de constituire ale întreprinderii privind schimbarea componenței asociaților, Zabolotnii Andrei deține cota parte de 100%. Prin sentința din 04.06.2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, Zabolotnii Andrei, a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.244 alin.(2) lit.b) din Codul penal, fiindu-i stabilită în baza art.364/1 CPP, pedeapsă sub formă de amendă în mărime de la 3.000 de unități convenționale, ceea ce constituie 150.000 de lei în beneficiul statului, cu privarea de dreptul de a exercita activitatea legată de gestionarea societăților comerciale, pe un termen de 3 ani. Prin aceeași sentință, persoana juridică SRL „Omnicom” a fost recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute de art.244 alin.(2) lit.b) din Codul penal, stabilindu-i, prin prisma art.364/1 CPP, pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 4.000 de unități convenționale, ceea ce constituie 200.000 de lei în beneficiul statului, cu privarea de dreptul de a exercita activități legate de încheierea tranzacțiilor economice pe un termen de 2 ani. Prin decizia din 06.02.2019 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul, casată sentința din 04.06.2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează: în temeiul art.91¹ Cod penal, se eliberează de pedeapsa penală stabilită SRL „Omnicom” SRL și Zabolotnii Andrei, în baza art.244 alin.(2) lit.b) din Codul penal, în rest dispozițiile sentinței s-au menținut fără modificări.

9. Instanța de fond a remarcat că în cadrul ședinței de judecată s-a stabilit că urmare a controlului fiscal efectuat la SRL „Omnicom” SRL, a fost emisă decizia nr.287 din 06.12.2017 asupra cazului de încălcare a legislației fiscale comisă de către ultima. La pct.3 din decizie, contrar prevederilor art.24 alin.(1) din Codul fiscal, s-a indicat că contribuabilul neîntemeiat a dedus în scopuri fiscale în Declarația cu privire la impozitul pe venit pentru anul 2016 (Forma VEN12) cheltuielile ce nu țin de activitatea de întreprinzător în sumă de 6.769.777 de lei, documentate de la contribuabilii SRL „Saroslux”, SRL „Pas-Trading” și SRL „BS-Trading” în baza facturilor fiscale, deoarece livrarea nu a fost efectuată de către furnizorul care a eliberat facturile fiscale, precum și datele indicate în ele nu reprezintă fapte economice reale pentru care au fost întocmite.

10. De asemenea, în pct.6 din decizie s-a indicat că contrar prevederilor art.102 alin.(1) din Codul fiscal și a prevederilor art.102 alin.(7) din Codul fiscal,

contribuabilul nu are dreptul la trecerea în cont a sumei TVA în mărime totală de 2.579.274 de lei, aferentă tranzacțiilor documentate (în baza facturilor fiscale) de la contribuabilii SRL „Saroslux”, SRL „Pas-Trading” și SRL „BS-Trading”, inclusiv pentru perioadele fiscale: L/11/2016 în sumă de 460977 de lei; L/12/2016 în sumă de 892978 de lei; L/01/2017 în sumă de 286022 de lei; L/02/2017 în sumă de 473823 de lei; L/03/2017 în sumă de 199362 de lei și L/04/2017 în sumă de 266112 lei, din motiv că conform materialelor urmăririi penale acumulate în cadrul cauzei penale nr.2017038008, conform ordonanței din 13.10.2017, prezentate de Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, în adresa Serviciului Fiscal de Stat, nu s-a confirmat faptul procurării valorilor materiale de la contribuabilii menționați, tranzacțiile fiind înregistrate exclusiv documentar. Contribuabilii menționați au fost anulați ca subiecți ai impunerii cu TVA, după cum urmează: SRL „Saroslux” la 09.08.2017, SRL „Pas-Trading” 23.08.2017 și SRL „BS-Trading” la 10.07.2017.

11. Cu trimitere la art.123 alin.(3) CPC, instanța de judecată a menționat că sentința pronunțată de instanța judecătorească într-o cauză penală, rămasă irevocabilă, este obligatorie pentru instanța chemată să se pronunțe asupra efectelor juridice civile ale actelor persoanei împotriva căreia s-a pronunțat sentința numai dacă aceste acte au avut loc și numai în măsura în care au fost săvârșite de persoana în cauză.

12. Prima instanță a notat că în decizia Curții de Apel Chișinău din 06.02.2019, s-a stabilit că Andrei Zabolotnîi a declarat că a activat în cadrul SRL „Omnicom” din anul 2016, perioadă în care, fiind administrator al acestei societăți, a lucrat cu companiile SRL „Pas-Trading”, SRL „BS-Trading” și SRL „Saroslux”, reflectând de la ei procurări fictive (f.d.163, vol. II).

13. La fel, instanța de judecată a mai stabilit că la 09.03.2017, SRL „Saroslux” a eliberat factura fiscală beneficiarului SRL „Omnicom” nr.LV0058107 în sumă de 119895,02 lei (f.d.97, vol. I). Respectiva factura fiscală a fost semnată de cumpărător prin intermediul directorului Zabolotnîi Andrei. La 01.03.2017, SRL „Saroslux” a eliberat factura fiscală nr.LV0058062 cumpărătorului SRL „Omnicom” în valoare de 119.909,28 de lei, semnată de directorul SRL „Omnicom”, Zabolotnîi Andrei (f.d.98). La 14.03.2017, SRL „Saroslux” a eliberat factura fiscală nr.LV0058117 în valoare de 119.476,56 lei SRL „Omnicom” (f.d.99). La 02.03.2017, SRL „Saroslux” a eliberat cumpărătorului „Omnicom” SRL factura fiscală nr. LV0058065 în valoare de 119.934,48 de lei semnată de directorul Zabolotnîi Andrei (f.d.100). La 03.03.2017, SRL „Saroslux” a eliberat cumpărătorului SRL „Omnicom” factura fiscală LV0058101 în valoare de 118.701,73 lei semnată de director Zabolotnîi Andrei (f.d.101). La 05.03.2017, SRL „Saroslux” a eliberat factura fiscală LV0058105 cumpărătorului SRL „Omnicom” în valoare de 119.934,48 de lei (f.d.102). La 07.03.2017, SRL „Saroslux” a eliberat factura fiscală LV0058106 SRL „Omnicom” în valoare de

119.934,48 lei, semnată de director Zabolotnîi Andrei (f.d.103). La 10.03.2017, SRL „Saroslux” a eliberat factura fiscală LV0058108 semnată de director Zabolotnîi Andrei, SRL „Omnicom” în valoare de 119.040,75 lei (f.d.104). La 13.03.2017, SRL „Saroslux” a eliberat factura fiscală LV0058109 SRL „Omnicom” în valoare de 119.881,40 de lei, semnată de director Zabolotnîi Andrei (f.d.105). La 15.03.2017, SRL „Saroslux” a eliberat factura fiscală LV0058119 cumpărătorului SRL „Omnicom” SRL semnată de director Zabolotnîi Andrei în valoare de 119.460,84 lei (f.d.106). La 03.04.2017, SRL „Saroslux” a eliberat factura fiscală LV 0058120 SRL „Omnicom” semnată de director Andrei Zabolotnîi în valoare de 119.690,96 lei (f.d.107). La 04.04.2017, SRL „Saroslux” a eliberat factura fiscală LV0058124 cumpărătorului SRL „Omnicom” semnată de director Andrei Zabolotnîi în valoare de 119.788,84 lei (f.d.108). La 05.04.2017, SRL „Saroslux” a eliberat SRL „Omnicom” factura fiscală LV0058127 în valoare de 119.741,16 lei, semnat de Andrei Zabolotnîi (f.d.109). La 06.04.2017, SRL „Saroslux” a eliberat SRL „Omnicom” factura fiscală LV0058140 în valoare de 119.945,44 lei (f.d.110). La 07.04.2017, SRL „Saroslux” a eliberat SRL „Omnicom” factura fiscală LV0058175 în valoare de 119.951,90 lei (f.d.111). La 10.04.2017, SRL „Saroslux” a eliberat SRL „Omnicom” factura fiscală LV0058176 în valoare de 119.820,30 lei (f.d.112). La 11.04.2017, SRL „Saroslux” a eliberat SRL „Omnicom” factura fiscală LV0058179 în valoare de 119.507,34 lei (f.d.113). La 12.04.2017, SRL „Saroslux” a eliberat SRL „Omnicom” factura fiscală LV0058180 în valoare de 119 662,48 lei (f.d.114). La 13.04.2017, SRL „Saroslux” a eliberat SRL „Omnicom” factura fiscală LV0058186 în valoare de 119 660,35 lei (f.d.115). La 14.04.2017, SRL „Saroslux” a eliberat SRL „Omnicom” factura fiscală LV0058192 în valoare de 119.834,45 lei (f.d.116). La 18.04.2017, SRL „Saroslux” a eliberat SRL „Omnicom” factura fiscală LV0058194 în valoare de 119.988,46 lei (f.d.117). La 19.04.2017, SRL „Saroslux” a eliberat SRL „Omnicom” factura fiscală LV0058233 în valoare de 119.571,86 lei (f.d.118). La 20.04.2017, SRL „Saroslux” a eliberat SRL „Omnicom” factura fiscală LV0058234 în valoare de 119.992,84 lei (f.d.119).

14. În contextul reținut, prima instanță a subliniat că toate facturile fiscale au fost semnate de către directorul SRL „Omnicom”, Andrei Zabolotnîi.

15. La acest aspect, instanța de judecată a reținut prevederile art.220 alin.(1) din Codul civil, (în vigoare la data apariției dreptului a acțiune, până la modificările operate la 01.03.2019) potrivit cărora, actul juridic sau clauza care contravine normelor imperative sînt nule dacă legea nu prevede altfel. Actul juridic sau clauza care contravine ordinii publice sau bunelor moravuri sînt nule.

16. Cu trimitere la prevederile art.221 alin.(1), art.217 alin.(3) din Codul civil, (în redacția până la 01.03.2019), art.61 alin.(1) și (2) din Codul civil, (până la modificările din 01.03.2019), prima instanță nu a reținut argumentul reprezentantului reclamantului precum că tranzacțiile rezultate din facturile

fiscale, nulitatea cărora se cere, nu au avut loc în realitate, fiind doar aparente, eliberate fără intenția de a produce efecte juridice, fapt ce contravine normelor juridice și prin urmare sunt lovite de nulitate absolută, deoarece contrar prevederilor art.118, 122 CPC, a omis să prezinte extrasul rulajelor din conturi, care ar fi confirmat/informat faptul transferului/netransferului costului mărfii livrate, un contract de vânzare-cumpărare încheiat între agenții economici.

17. Instanța de fond a concluzionat că în lipsa acestor înscrisuri probatorii, reieșind din efectele nulității actului juridic stipulat în art.219 alin.(2) din Codul civil, în redacția până la 01.03.2019, acțiunea este neîntemeiată, din care motiv urmează a fi respinsă.

18. Subsecvent, cu trimitere la prevederile art.195, art.196 alin.(3), art.198, art.199 alin.(1) și (2) din Codul civil, art.19 alin.(1) din Legea contabilității nr.113 din 27.04.2007, instanța de fond a dedus că în raporturile dintre SRL "Saroslux" și SRL "Omnicom", facturile fiscale, ale căror nulitate se cere, au doar calitatea de documente justificative care au stat la baza înregistrărilor în contabilitatea acestora, SRL "Saroslux" furnizor, iar SRL "Omnicom" în calitate de cumpărător, acestea reprezentând un mijloc de probă cu privire la operațiunile efectuate în perioada vizată.

19. Prima instanță a conchis că aceste facturi fiscale nu pot fi considerate drept acte juridice civile în ordinea stabilită la art.198 din Codul civil, în redacția până la 01.03.2019.

20. În opinia instanței de fond, chiar dacă reclamantul ar justifica existența unui contract între agenții economici, nu i se poate cere printr-o acțiune în judecată constatarea nulității absolute a facturii fiscale pentru neîndeplinirea condițiilor de validitate ale actului juridic civil, regimul juridic al facturi rămâne cel al unui înscris.

21. Cu trimitere la art.93 pct.16 din Codul fiscal, prima instanță a subliniat că potrivit datelor Serviciului Fiscal de Stat, urmare a controlului fiscal efectuat, s-a stabilit că în contabilitatea SRL "Saroslux" au fost reflectate livrările de mărfuri efectuate în adresa SRL "Omnicom".

22. Cu referire la art.13 alin.(1) din Legea nr.113 din 27.04.2007, instanța de fond a notat că răspunderea pentru ținerea contabilității și raportarea financiară revine conducerii (organului executiv) în entitatea cu răspundere limitată. Nerespectarea prevederilor menționate atrage răspunderea prevăzută la art.44 din Legea nr.113 din 27.04.2007, cum ar fi disciplinară, materială, administrativă sau penală. În speță, potrivit deciziei Curții de Apel Chișinău din 06.02.2019, directorul SRL "Omnicom", Andrei Zabolotnîi, inclusiv persoana juridică, au fost liberați de răspundere penală.

23. Din motivele enunțate, prima instanță a concluzionat de a respinge acțiunea SRL „Saroslux” ca fiind neîntemeiată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

24. La 05 decembrie 2022, prin intermediul poștei electronice, SRL „Saroslux”, reprezentată de avocatul Dumneanu Radu, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 22 mai 2023, întru executarea încheierii din 30 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a prezentat motivarea apelului, solicitând casarea hotărârii din 28 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei hotărâri noi prin care acțiunea civilă să fie admisă integral.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

25. Prin decizia din 12 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de SRL „Saroslux”, reprezentată de avocatul Dumneanu Radu și menținută hotărârea din 28 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

26. Instanța de apel a considerat întemeiată și legală hotărârea primei instanțe, suplimentar menționând că facturile fiscale a căror nulitate se pretinde, în raporturile dintre SRL „Saroslux” și SRL „Omnicom”, au doar calitatea de documente justificative care au stat la baza înregistrărilor în contabilitatea acestora, SRL „Saroslux” furnizor și SRL „Omnicom” ca cumpărător, constituind un mijloc de probă cu privire la operațiunile efectuate în perioada vizată, nefiind acte juridice civile în ordinea stabilită la art.195 din Codul civil (în vigoare până la 01 martie 2019).

27. Dat fiind faptul că apelanta/reclamantă SRL „Saroslux” nu a solicitat anularea unui act juridic, dar a unui mijloc de probă, pretențiile formulate de aceasta sunt nejustificate legal, deoarece nulitatea este o sancțiune proprie actelor juridice, la caz facturile fiscale a cărei nulitate absolută este invocată nu reprezintă actul juridic producător de efecte juridice între părți.

28. La acest capitol, instanța de apel a notat că în practica judiciară s-a afirmat în mod constant că facturile fiscale neînsușite de către cel căruia i se adresează, nu pot fi considerate acte juridice unilaterale, deoarece ele nu sunt rezultatul unei voințe juridice cu intenția de a produce efecte juridice, reprezentând, în acest caz, doar înregistrări constatatoare prin care emitentul pretinde de la destinatarul facturii plata unei sume de bani determinată în baza unei convenții verbale sau scrise, care la caz dedus judecății, nici nu există.

29. Instanța de apel a remarcat că deși apelanta cunoștea despre caracterul fictiv al tranzacțiilor, totuși le-a efectuat, ceea ce denotă că este decăzută din dreptul de a invoca și respectiv de a cere nulitatea facturilor fiscale. Or, buna-credință este un standard de conduită a unei părți, caracterizată prin corectitudine,

onestitate, deschidere și luarea în cont a intereselor celeilalte părți la raportul juridic. În special, este contrar bunei-credințe ca o parte să acționeze în contradicție cu declarațiile pe care le-a făcut anterior sau cu comportamentul pe care l-a avut anterior în cazul în care cealaltă parte, în detrimentul său, s-a bazat în mod rezonabil pe acele declarații sau acel comportament.

30. Distinct, instanța de apel a reiterat că în contabilitatea SRL ”Saroslux”, reieșind din informația oferită de Serviciul Fiscal de Stat, au fost reflectate livrări de mărfuri efectuate în adresa SRL ”Omnicom”.

31. La acest subiect, instanța de apel a notat că răspunderea pentru ținerea contabilității și raportarea financiară revine conducerii (organului executiv) în entitatea cu răspundere limitată, la caz, potrivit deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 februarie 2019, directorul SRL ”Omnicom”, Andrei Zabolotnîi, inclusiv, persoana juridică, au fost liberați de răspundere penală.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

32. La 06 decembrie 2023, SRL „Saroslux”, reprezentată de avocatul Dumneanu Radu, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea deciziei din 12 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 28 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

SOLICITĂRILE RECURENTULUI

33. În susținerea recursului, SRL „Saroslux” a indicat că eventualul contract de vânzare-cumpărare între SRL „Saroslux” și SRL „Omnicom” (existența sau lipsa căruia nu este relevantă pentru cauză) și rulajele conturilor, nu exclude fictivitatea livrărilor expuse și nulitatea absolută a actelor juridice — facturile, prin care, fără a exista în realitate, în mod fictiv, au fost completate pentru a justifica existența operațiunilor economice inexistente.

34. Potrivit art.19 alin.(1) din Legea contabilității nr.113 din 27 aprilie 2007, faptele economice se contabilizează în baza documentelor primare și centralizatoare, iar conform art.93 pct. 16 din Codul fiscal, factura fiscală este un formular tipizat de document primar cu regim special, pe suport de hârtie sau în formă electronică, prezentat cumpărătorului (beneficiarului) la livrare de mărfuri, servicii.

35. Recurenta consideră că prin hotărâre definitivă și irevocabilă s-a constatat încălcarea ordinii publice la întocmirea acestor documente inclusiv de către SRL „Omnicom”, a cărei vinovăție, de rând cu cea a administratorului acestui agent economic, a fost constatată, fapt din care rezultă în mod evident existența circumstanțelor de nulitate absolută a acestor acte juridice, prin care în mod fals, adică cu încălcarea ordinii publice, au fost confirmate circumstanțe care nu au avut loc în realitate.

36. În viziunea recurenței, lipsa operațiunilor economice între SRL „Saroslux” și SRL „Omnicom” se confirmă prin următoarele probe: sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 04.06.2018, prin care Zabolotnîi Andrei și SRL „Omnicom” au fost recunoscuți vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute de art.244 alin.(2) lit.b) Cod penal, menținută în partea ce se referă la constatări prin decizia Curții de Apel Chișinău din 06.02.2019, în care, cu trimitere la actul de control fiscal și decizia asupra încălcărilor fiscale, s-a constatat lipsa operațiunilor economice între SRL „Omnicom” și SRL „Saroslux”.

37. În decizia Curții de Apel Chișinău din 06.02.2019 s-a indicat expres că inculpatul Andrei Zabolotnîi a declarat că a activat în SRL „Omnicom” din anul 2016, perioadă în care, fiind administrator al SRL „Omnicom” a lucrat cu companiile „Pas-Trading” SRL, „BS-Trading” SRL și SC „Saroslux” SRL, reflectând de la ei procurări fictive. De asemenea, în decizia nr.287 din 06.12.2017, emisă de Serviciul Fiscal de Stat asupra cazului de încălcare a legislației comisă de SRL „Omnicom”, la pct.3, s-a indicat expres că contrar prevederilor art.24 alin.(1) din Codul fiscal: „Se permite deducerea cheltuielilor ordinare și necesare, achitate sau suportate de contribuabil pe parcursul perioadei fiscale exclusiv în cadrul activității de întreprinzător”, contribuabilul neîntemeiat a dedus în scopuri fiscale în declarația cu privire la impozitul pe venit, pentru anul 2016 (Forma VENI 2) cheltuielile ce nu țin de activitatea de întreprinzător în sumă de 6769777 de lei, documentate de la contribuabilii SRL „Saroslux” în baza facturilor fiscale, deoarece livrarea nu a fost efectuată de către furnizorul care a eliberat facturile fiscale, iar datele indicate în ele nu reprezintă fapte economice pentru care au fost întocmite. La fel, potrivit pct.6 din decizie este indicat că „Contrar prevederilor art.102 alin.(1) din Codul fiscal, și a prevederilor art.102 alin.(7) Cod fiscal, contribuabilul nu are dreptul la trecerea în cont a sumei TVA în mărime totală de 2.579.274 de lei, aferentă tranzacțiilor documentate (în baza facturilor fiscale) de la contribuabilii SRL „Saroslux”, inclusiv pentru perioadele fiscale L/11/2016 în sumă de 460977 de lei; L/12/2016 în sumă de 892978 de lei; L/01/2017 în sumă de 286022 lei; L/02/2017 în sumă de 473823 lei; L/03/2017 în sumă de 199362 lei și L/04/2017 în sumă de 266112 lei, reieșind din considerentul că conform materialelor urmăririi penale acumulate în cadrul cauzei penale nr.2017038008, conform ordonanței din 13.10.2017 prezentate de către Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale în adresa Serviciului Fiscal de Stat, nu s-a confirmat faptul procurării valorilor materiale de la contribuabili menționați, tranzacțiile fiind înregistrate exclusiv documentar. Contribuabilii menționați au fost anulați ca subiecți ai impunerii cu TVA, după cum urmează: SRL „Saroslux” la data de 09.08.2017.”

38. Potrivit art.123 alin.(3) din Cod de procedură civilă, sentința pronunțată de instanța judecătorească într-o cauză penală, care la caz, vizează nemijlocit

SRL „Omnicom”, rămasă irevocabilă, este obligatorie pentru instanța chemată să se pronunțe asupra efectelor juridice civile ale actelor persoanei împotriva căreia s-a pronunțat sentința numai dacă aceste acte au avut loc și numai în măsura în care au fost săvârșite de persoana în cauză.

39. Referitor la lipsa temeiniciei afirmației precum că facturile fiscale, nulitatea cărora s-a solicitat a se constata „nu pot fi considerate un act juridic civil în ordinea stabilită la art.198 din Codul civil, în redacția de până la 01.03.2019, se impune mențiunea că potrivit art. 117 alin.(l) Cod fiscal, intitulat „Factura fiscal”, prevede expres că, „Subiectul impozabil care efectuează o livrare impozabilă pe teritoriul țării este obligat să prezinte cumpărătorului (beneficiarului) factura fiscală pe livrarea în cauză. Prezentarea facturii fiscale se efectuează la momentul apariției obligației fiscale, stabilit la art.108, cu excepția cazurilor prevăzute de prezentul cod. Or, potrivit art.19 alin.(l) din Legea contabilității nr.113 din 27 aprilie 2007, faptele economice se contabilizează în baza documentelor primare și centralizatoare, iar conform art.93 pct.16 din Codul fiscal, factura fiscală este un formular tipizat de document primar cu regim special, pe suport de hârtie sau în formă electronică, prezentat cumpărătorului (beneficiarului) la livrare de mărfuri, servicii.

40. În opinia recurenteii circumstanțele de fapt și de drept scoase în evidență denotă caracterul neîntemeiat al concluziei precum că factura fiscală nu ar constitui un act juridic de administrare și/sau de dispoziție, or, anume prin aceste documente se atestă atât livrarea, cât și vânzarea mărfurilor de către participanții la raporturile juridice de vânzare-cumpărare. Mai mult ca atât, prin respectarea dispozițiilor Legii la întocmirea acestor acte juridice se respectă ordinea publică, iar încălcarea normelor imperative denotă, în mod evident, încălcarea ordinii publice și, pe cale de consecință, necesitatea constatării nulității absolute a acestor documente.

41. În drept, SRL „Saroslux” și-a întemeiat recursul pe prevederile art.432 alin.(1) lit.e) din Codul de procedură civilă, potrivit căreia recursul este admis dacă: e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor.

POZIȚIA INTIMATULUI

42. La 15 mai 2024, Serviciul Fiscal de Stat a depus referință, menționând că în recurs SRL „Saroslux” a reiterat aceleași motive de fapt și de drept indicate în cererea de chemare în judecată și în cererea de apel, invocând ilegalitatea deciziei contestate, pe motivul încălcării ordinii publice și caracterului fictiv al livrărilor de mărfuri în relațiile economice între SRL „Saroslux” și SRL „Omnicom”.

43. Intimatul consideră că instanța de fond cât și instanța de apel corect și întemeiat au constatat că factura fiscală nu este decât un document justificativ, care stă la baza înregistrărilor în contabilitatea furnizorului sau prestatorului și a

cumpărătorului, respectiv beneficiarului, ea fiind un mijloc de probă cu privire la operațiunea facturată, neavând calitatea de act juridic.

44. În raporturile dintre SRL „Saroslux” și SRL „Omnicom”, profesioniști, facturile fiscale, a căror născut se cere, au doar calitatea de documente justificative care au stat la baza înregistrărilor în contabilitatea acestora, SRL „Saroslux” furnizor și SRL „Omnicom” în calitate de cumpărător, acestea reprezentând un mijloc de probă cu privire la operațiunile efectuate în perioada vizată. Aceste facturi fiscale nu pot fi considerate drept acte juridice civile în ordinea stabilită la art.198 din Codul civil, în redacția de până la 01.03.2019. Or, art.198 din Codul civil prevede expres categoria actelor juridice civile. Iar, art.93 pct.16) din Codul fiscal prevede expres că, factura fiscală este un formular tipizat de document primar cu regim special, acesta neavând calitatea de act juridic civil.

45. După cum rezultă din esența litigiului, recurenta nu a solicitat anularea unui act juridic, ci a unui formular tipizat, care nu este decât un document justificativ, care stă la baza înregistrărilor în contabilitatea furnizorului sau prestatorului și a cumpărătorului, respectiv beneficiarului, ea fiind un mijloc de probă cu privire la operațiunea facturată.

46. Mai mult ca atât, în cadrul dezbaterilor judiciare în prima instanță, la întrebarea reprezentantului Serviciului Fiscal de Stat cu privire la faptul că în contabilitatea SRL „Saroslux” au fost reflectate livrările de mărfuri efectuate în adresa SRL „Omnicom”, inclusiv în registrul de livrări și în declarațiile TVA pentru perioada L/03/2017L/04/2017, facturile în cauză fiind prezentate și Serviciului Fiscal de Stat, reprezentantul recurente a recunoscut că deși cunoștea despre caracterul fictiv al tranzacțiilor dintre SRL „Saroslux” și SRL „Omnicom”, facturile fiscale aferente livrărilor de mărfuri în relațiile economice între SRL „Saroslux” și SRL „Omnicom”, pentru perioada vizată, au fost reflectate în contabilitatea întreprinderii SRL „Saroslux” și au fost prezentate autorității fiscale.

47. Intimata a reiterat că la caz cu certitudine se constată că formularele tipizate - facturile fiscale, ale căror fictivitate se pretinde, aferente livrărilor de mărfuri în relațiilor economice între SRL „Saroslux” și SRL „Omnicom”, reflectate în contabilitatea întreprinderii SRL „Saroslux” și prezentate autorității fiscale, nu sunt rezultatul manifestării unei voințe juridice cu intenția de a produce efecte juridice, dar reprezintă documente justificative, de evidență contabilă privitoare la operațiuni, la efectuarea plăților aferente acestor operațiuni, inclusiv documente confirmative, neavând calitatea unui act juridic.

48. În esență, argumentele invocate în cererea de recurs sunt declarative și lipsite de suport legal și probatoriu.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

49. Articolul 434 alin.(1) și (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

50. Prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare de la 01 septembrie 2023.

51. În conformitate cu prevederile art.XI alin.(3) din Legea nr.246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

52. Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

53. În conjunctura enunțată, și având în vedere că, recursul a fost declarat la *06 decembrie 2023*, adică după intrarea în vigoare a modificărilor operate în Codul de procedură civilă, acesta va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

54. Articolul 432 din Codului de procedură civilă (în redacția Legii nr.246 din 31.07.2023, în vigoare din 01.09.2023):

„(1) Recursul este admis dacă: a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție; b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție; c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen; d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces; e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor; f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin.(1) lit.d)–f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.”

55. Articolul 433 alin.(1) lit.f) din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr.246 din 31.07.2023, în vigoare din 01.09.2023):

„(1) Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care: **f) recursul este vădit neîntemeiat.**”

56. Articolul 440 alin.(1) și (2) din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr.246 din 31.07.2023, în vigoare din 01.09.2023):

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

MOTIVAREA INSTANȚEI DE RECURS

57. Cu referire la termenul de declarare a recursului, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia la *12 septembrie 2023*, în ședință publică.

58. Din actele cauzei rezultă că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată la *19 octombrie 2023*, la adresa electronică a reprezentantului recurente SRL „Saroslux”, avocatul Dumneanu Radu, fapt ce rezultă din scrisoarea de expediere a actului judecătoresc anexată la dosar (f.d.37, vol.II).

59. Astfel, recursul declarat la *06 decembrie 2023* de către SRL „Saroslux”, reprezentată de avocatul Dumneanu Radu, a fost depus în interiorul termenului prevăzut la art.434 CPC.

60. Din analiza prevederilor legale precitate supra, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, urmează să însușească în condițiile Codului de procedură civilă exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase. Astfel, normele citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

61. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul de procedură civilă dezvoltă nu doar caracterul nedevalidativ al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate.

62. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

63. Se reține că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art.432 din Codul de procedură civilă, în redacția legii în vigoare la data declarării recursului.

64. Completul de judecată remarcă că articolul 442 alin.(1) din Codul de procedură civilă stabilește că instanța de recurs verifică legalitatea hotărârii atacate

doar în limitele invocate în recurs. Această prevedere nu permite instanței de recurs să admită recursul din alte considerente decât cele invocate în recurs.

65. Din analiza recursului declarat de SRL „Saroslux”, reprezentată de avocatul Dumneanu Radu rezultă că drept temei de declararea a recursului a fost invocat în esență prevederile *art.432 alin.(1) lit.e* din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr.246 din 31.07.2023, în vigoare din 01.09.2023), potrivit căroră recursul este admis dacă hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor.

66. Cu referire la invocarea *art.432 alin.(1) lit.e* din Codul de procedură civilă, recurentul susține că decizia instanței de apel este arbitrară și bazată pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor.

67. Curtea Supremă de Justiție menționează că în sensul prevederilor *lit.e*) *art.432 alin.(1)* din Codul de procedură civilă, noțiunea de *hotărâre arbitrară* ori *de apreciere vădit nerezonabilă a probelor* urmează a fi stabilită în coraportul dintre mai multe principii.

68. Pentru a elucida înțelesul textului „*hotărâre arbitrară*” din *art.432 alin.(1) lit.e*) CPC, Curtea Supremă de Justiție ține cont, inclusiv, de sensul atribuit acestei noțiuni de Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Astfel, de exemplu, *în cauza Bochan v. Ucraina (nr. 2), 5 februarie 2015, § 62*, Curtea Europeană a notat că o decizie judecătorească este *arbitrară* dacă, în esență, nu are nicio bază juridică în dreptul intern și nu stabilește nicio legătură între faptele litigiului, legea aplicabilă și rezultatul procedurii. Curtea Europeană consideră că o asemenea decizie reprezintă o „*denegare a dreptății*”. De asemenea, *în cauza Ballıktaş Bingöllü v. Turcia, 22 iunie 2021, § 75*, Curtea Europeană a notat că se poate considera că printr-o decizie judecătorească a fost comisă o „*eroare vădită*” dacă instanța a comis o eroare de drept sau de fapt pe care nicio instanță rezonabilă nu ar comite-o vreodată și că aceasta este aptă să perturbe caracterul echitabil al procedurii.

69. Totodată, potrivit *art.71 alin.(4)* din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, la interpretarea actului normativ se ține cont de nota de fundamentare, care a însoțit proiectul actului normativ respectiv și de alte documente care permit identificarea voinței autorității publice care a adoptat, a aprobat sau a emis actul normativ.

70. Nota informativă la Legea nr.246 din 31 iulie 2023 menționează următoarele: „...Utilizarea noțiunii de „*hotărâre arbitrară*” derivă din practica CtEDO, fiind utilizată pentru a defini situația în care judecătorii nu aduc nici o motivare pentru deciziile/hotărârile luate, sau când acestea sunt bazate pe greșeli evidente de fapt sau de drept comise de judecători. În esență, la categoria hotărârilor arbitrare ar putea fi atribuite și cele pronunțate cu bună știință contrar legii (în contextul *art. 307 Cod penal*). ...”. Iar, în nota de subsol la textul menționat în paragraful precedent, nota informativă aduce mai multe exemple din

jurisprudența CtEDO în care hotărârile au fost considerate arbitrare sau bazate pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor. Nota de subsol menționează următoarele în ceea ce privește cauzele civile: „Exemple de procedură civilă: Respingerea fără o motivare clară a unui recurs într-o cauză civilă și menținerea unei decizii care era în mod clar contrară circumstanțelor cauzei, chiar dacă recurentul indica expres asupra acestei contradicții (*Dulaurans v. France*, 2000, § 38); Refuzul judecătorilor, fără vreun motiv, de a anula ordinul de eliberare din funcție, care era bazat pe un raport de evaluare a performanțelor anulat anterior de aceiași judecători (*Tel v. Turkey*, 2017); Anularea de către instanța de recurs a deciziei instanței de fond (prin care au fost acordate compensații prevăzute de legislația muncii) fără a explica în vreun fel acest lucru și fără a face referire la lege, care prevedea aceste compensații (*Anđelković v. Serbia*, 2013; *Lazarević v. Bosnia and Herzegovina*, 2020).

71. Din nota informativă menționată rezultă că sintagma „*hotărârea arbitrară*” urmează a fi definită prin prisma jurisprudenței CtEDO. În jurisprudența sa, CtEDO deseori folosește împreună sintagmele „*hotărârea arbitrară*” și *hotărâre „bazată pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor”*, fără a face o distincție clară între ele. Nota informativă menționează totuși că „la categoria hotărârilor arbitrare ar putea fi atribuite și cele pronunțate cu bună știință contrar legii (în contextul art. 307 Cod penal)”. Rezultă că în cazul hotărârii arbitrare, carența principală vizează încălcarea unei norme legale imperative, adică a unei prevederi normative care nu oferă nicio discreție judecătorului. Lipsa discreției poate rezulta din claritatea textului prevederii normative, fie din practica uniformă și clară de aplicare a normei. Această carență nu se poate datora unei simple greșeli, ci trebuie comisă cu bună știință sau ca urmare a unei erori inexplicabile. Suntem în prezența unor asemenea situații atunci când instanța de judecată adoptă o hotărâre ce contravine unei norme imperative invocate participanții la proces sau de instanța judecătorească ierarhic superioară, fără a explica convingător de ce nu aplică acea normă.

72. Sub acest aspect urmează a fi reținute și constatările Curții Constituționale din Hotărârea nr.2 din 16.01.2025 (pct.149-150), potrivit căreia pentru a elucida înțelesul textelor contestate (inter alia „*hotărâre arbitrară*”), destinatarii pot avea în vedere, inclusiv, sensul atribuit acestei noțiuni de Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Astfel, de exemplu, în cauza *Bochan v. Ucraina* (nr. 2), 5 februarie 2015, § 62, Curtea Europeană a notat că o decizie judecătorească este arbitrară dacă, în esență, nu are nicio bază juridică în dreptul intern și nu stabilește nicio legătură între faptele litigiului, legea aplicabilă și rezultatul procedurii. Curtea Europeană consideră că o asemenea decizie reprezintă o „denegare a dreptății”. De asemenea, în cauza *Ballıktaş Bingöllü v. Turcia*, 22 iunie 2021, § 75, Curtea Europeană a notat că se poate considera că printr-o decizie judecătorească a fost comisă o „eroare vădită” dacă instanța a comis o eroare de drept sau de fapt pe care nicio

instanță rezonabilă nu ar comite-o vreedată și că aceasta este aptă să perturbe caracterul echitabil al procedurii.

73. Din textul recursului nu se constată în mod univoc vreun argument care ar justifica constatarea că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe ar fi emise contrar normelor imperative aplicabile speței, precum și nici instanța de recurs nu a stabilit din textele hotărârilor contestate, raportate la circumstanțele cauzei.

74. Subsidiar, sintagma *„bazată pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor”* se referă în substanță la aprecierea probatoriului.

75. Pentru admiterea unui recurs în baza acestei sintagme este necesară întrunirea cumulativă a următoarelor condiții: a) hotărârea să se bazeze pe o aprecierea eronată a probelor; b) aprecierea să fie vădit nerezonabilă; c) hotărârea contestată se bazează în mod determinant pe această apreciere.

76. Prin urmare, nu orice eroare în aprecierea probelor poate duce la admiterea recursului în temeiul art.432 alin.(1) lit.e) din Codul de procedură civilă, adică să fie evidentă pentru un profesionist și să nu poată fi explicată rațional. De asemenea, această eroare trebuie să fie determinantă pentru soluția din hotărârea contestată. Îi revine recurentului obligația să convingă instanța de recurs că aceste elemente sunt întrunite.

77. În speță, SRL „Saroslux”, reprezentată de avocatul Dumneanu Radu, a indicat drept temei a recursului faptul că instanțele inferioare ar fi apreciat în mod vădit nerezonabil caracterul fictiv facturilor fiscale aferente livrărilor de mărfuri în relațiile economice între SRL „Saroslux” și SRL „Omnicom”, a căror nulitate recurenta solicită să fie constatată, care în viziunea recurente, încalcă ordinea publică.

78. La caz, Completul de judecată nu a stabilit că probele au fost apreciate arbitrar sau irațional de către instanțele de judecată ierarhic inferioare. Prin urmare, acest temei de recurs este vădit neîntemeiat.

79. Completul nu exclude că o hotărâre judecătorească poate fi atât „arbitrară”, cât și „bazată pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor”, însă fiecare din cele două sintagme urmează a fi invocate și bine argumentate separat.

80. De asemenea, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele ierarhic inferioare. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

81. Din considerentele redacte, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că recursul declarat de SRL „Saroslux”, reprezentată de

avocatul Dumneanu Radu, este unul vădit neîntemeiat. Or, recursul respectiv conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse anterior care au fost analizate și apreciate corespunzător de instanța de apel.

82. La caz, lipsește aparența unei încălcări a dreptului recurente SRL „Saroslux”, reprezentată de avocatul Dumneanu Radu, la un proces echitabil garantat de art.6§1 CEDO.

83. De fapt, motivele recursului se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea contrară a legii, aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, fapt ce nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

84. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de SRL „Saroslux”, reprezentată de avocatul Dumneanu Radu, conține în esență obiecții de fapt și de drept similare expuse anterior în cererea de apel care au fost analizate de către Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate pe o cercetare multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

85. Completul de judecată remarcă că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data declarării recursului. Or, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicări eronate a prevederilor legale de către instanța de apel, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretins argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

86. La fel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

87. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [*Golder împotriva Regatului Unit*, pct. 38; *Stanev împotriva Bulgariei (MC)*, pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această

privință de o anumită marjă de apreciere (*Luordo împotriva Italiei, pct. 85*). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (*Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45*).

88. Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (*Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, 11p.141, §39*). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (*a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A*).

89. Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că recursul declarat de SRL „Saroslux”, reprezentată de avocatul Dumneanu Radu, este vădit neîntemeiat și urmează a fi considerat inadmisibil.

90. În conformitate cu art.433 alin.(1) lit.f) din Codul de procedură civilă, art.440 alin.(1), (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Consideră inadmisibil recursul declarat de SRL „Saroslux”, reprezentată de avocatul Dumneanu Radu.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Judecători

Stela Procopciuc

Diana Stănilă

Ion Munteanu